

Forfatter: Palladius, Peder

Titel: Udrag fra Peder Palladius' Danske Skrifter

Citation: Palladius, Peder: "Peder Palladius' Danske Skrifter", i Palladius, Peder: *Peder Palladius' Danske Skrifter*, udg. af Lis Jacobsen , H.H. Thiele, 1911-1926, s. 225. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-palladius05val-shoot-idm140381308171504/facsimile.pdf> (tilgået 04. maj 2024)

Anvendt udgave: Peder Palladius' Danske Skrifter

med „Tyvetønde“ i det sjæll. Udtryk „betale Tyvetønden“, om en Tønde Øl, som gaves til bedste af den skyldige, naar Bymændene selv havde forligt et Tyveri eller Ran (jfr. Junge, Nordsjæll. Landalmue, 2. Udg., S. 356); Daaretønde skulde da betyde en Tønde Øl, som gaves til bedste ved et Bryllup af „Daaren“, hvormed betegnedes en, der havde forset sig paa en eller anden Vis. Alt dette er løse Gisninger. Nogen blot tilnærmelsesvis sikker Tolkning kan næppe naaes paa Grundlag af det hidtidige Kendskab til Ordet, men Sandsynligheden taler for, at Daaretønden ligesom Huggetønden har bestaaet i rigelige Drikkevarer, der er givet til Pris for Deltagerne i Bryllupsgilder.

S. 144 L. 9. *findes]* Endelsen er forkortet. — *mef]* = D; Hs. *met*, — *Din seng klager iche paa dig]* ∴ Din Seng har ingen Grund til Klage“; jfr. „drikke i Senge“ = drikke døddrukken, Kalk. III. 706.

S. 144 L. 10. *mand pleyer at sige at 4 raffne de gjør en dieffue!]* dette Udtryk har jeg ikke fundet Hjemmel for andetsteds; jævnføres kan Folketroen om, at Ravnen er Djævlens Bud, Satans Apostel olgn., se Feilb. III. 21^b L. 40 ff. — Hos Mau anføres Talemaaden som Ordsprog med Palladius som Kilde (Mau Nr. 7710).

S. 144 L. 14. *hand kommer dem om halß oc i haar]* *komme en om Hals* = „skille en ved Livet“, Kalk. II. 132. *komme dem i Haar sammen* = „komme op og slaas“, Kalk. V. 496^b L. 2 f. Udtrykket i D (Bind IV. 210 L. 10): *hand kommer dem i halss oc haar sammen* er ellers ikke hjemlet.

S. 144 L. 19—21. *huo — puust]* svarer til PLaale Nr. 451.

S. 144 L. 30. 3] Hs. 3.

S. 144 L. 32. *fortager]* rettet af Skriveren fra *fortaler*.

S. 145 L. 7. *sognevinder]* „Sognevidnesbyrd, -vidner“.

S. 145 L. 8. *at der er iche falsk i pølßen]* ∴ „at I ikke sværge falsk“. *pølßen* er vel Fejl for *poelßen*, jfr. „have rent Mel i Posen“ olgn.

S. 145 L. 8 f. *oc kommer eder siden om øyen]* ∴ „som kommer jer siden for Øje“ = „for en Dag“. Udtrykket: *komme om Øjen* kendes ellers ikke. — Thorsen formoder, at Udtrykket kunde betyde „svider eder siden i Øjnene“. (T 165 Fodn.).

S. 145 L. 9. *igiendreffuen]* ell. *igiendreffune*.

S. 145 L. 10. *midmertz penge]* Midsmers Penge (Midsommers Penge) Benævnelse paa Tremarks-Bøden, der fulgte med Ærestab; Kalk. III. 52^b.

S. 145 L. 11. *loug och toug]* se Noten til S. 65 L. 21 f.